

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 1 (69)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
11 січня '19

Повноправна Православна церква України

6 січня в резиденції Вселенського патріархату в Константинополі під час святкової літургії за участі патріарха Варфоломія Предстоятель Православної церкви України Епіфаній отримав Томос – патріаршу та синодальну грамоту, що засвідчує автокефалію (самостійність) української церкви. Таким чином процес створення помісної православної церкви в Україні вважається завершеним. «Проголошуємо, щоб уся православна церква, що перебуває у межах політично сформованої та цілковито незалежної держави України... існувала віднині канонічно автокефальною, незалежною та самоврядованою», – йдеться в документі. Православну церкву України визнано рівною серед інших чотирнадцяти помісних православних церков. Значення цього факту неможливо оцінити. Як зазначив Президент України Петро Порошенко, Томос «довершить утвердження самостійності Української держави, укріпить релігійну свободу, міжконфесійний мир, він посилить права і свободи громадян, особливо тих, які перебували поза спілкуванням із вселенським православ'ям і яких несправедливо таврували неканонічністю».

Вибори мають бути чесними

Президент Петро Порошенко закликав усі політичні сили та кандидатів у президенти встановити гідний стандарт вільного і чесного волевиявлення. Про це йдеться в його дописі в Facebook. «Висока якість виборчого процесу – візитна картка

нової України. У 2014 році ми разом встановили гідний стандарт вільного і чесного волевиявлення. Закликаю всі політичні сили та кандидатів на найвищу державну посаду засвідчити це своїм прикладом», – написав він.

Нагадаємо, що Центрвиборчком уже зареєстрував кандидатами на посаду президента України екс-міністра екології та природних ресурсів Ігоря Шевченка, лідера Соціал-демократичної партії Сергія Капліна, лідера «Суспільно-політичного руху «Справедливість» Валентина Наливайченка, лідера «Самопоміч» Андрія Садового та самовисуванця Віталія Скоцика.

Зміни в оформленні субсидії

Оновлено форму заяви та декларації для призначення субсидії. Тепер у заяві передбачена можливість отримання житлової субсидії на відшкодування витрат за установку, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку води і теплової енергії. Також субсидію можна буде оформити на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пального

побутового палива. За новими правилами, у декларації вказуватимуться дані про сплачені аліменти особами, що входять до складу домогосподарства.

Є й інші зміни. У Мінсоцполітики наголосили, що таким чином заяву та декларацію на призначення субсидії привели у відповідність до норм чинного законодавства.

Чи було авто в ДТП?

В нашій області запрацював Електронний кабінет водія, в якому можна переглянути історію будь-якого автомобіля за VIN-кодом. Як повідомляє прес-служба сервісного центру МВС, революційним нововведенням стала можливість перевірити будь-який транспортний засіб за VIN-кодом, що неабияк зручно під час купівлі-продажу авто. Так, безкоштовно можна дізна-

тися про останню операцію з транспортним засобом, дату та місце його останньої реєстрації, рік випуску та загальні технічні характеристики. За 45,68 гривень користувачам Електронного кабінету водія стане доступною інформація про кількість попередніх власників, участь авто у ДТП, наявність заборони на продаж або обтяжень, страхування тощо.

Ліки можна повертати

З першого січня в Україні набув чинності Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів». Тепер споживач має право просити повернути сплачені за ліки гроші або замінити препарат на аналогічний.

Але все це лише за умови належної якості препаратів, яка підтверджується висновком, зробленим підпорядкованою лабораторією територіального органу Держлікслужби або уповноваженою лабораторією. Аптеки також на вимогу покупця мають надати документи, що підтверджують належну якість продукції, зокрема, сертифікат якості виробника.

Зареєструватися на пробне ЗНО

8 січня розпочалася реєстрація на пробне зовнішнє незалежне оцінювання. Для участі в ньому можна записатися до кінця місяця. 16 березня пройде оцінювання з української мови і літератури, 23 березня – з істо-

рії України, математики, біології, географії, фізики, хімії, а також з іноземних мов. Вартість одного пробного тесту – від 132 до 139 гривень в залежності від регіону проживання учасника.

Газові лічильники – безкоштовно

Газорозподільні компанії зобов'язані безкоштовно встановлювати газові лічильники без обмежень або умов. Таке рішення виніс Верховний суд України, розглядаючи справу про спір криворіжанина і акціонерного товариства «Криворіжгаз». Суд виходив з того,

що населення вже сплатило вартість лічильників при оплаті послуг.

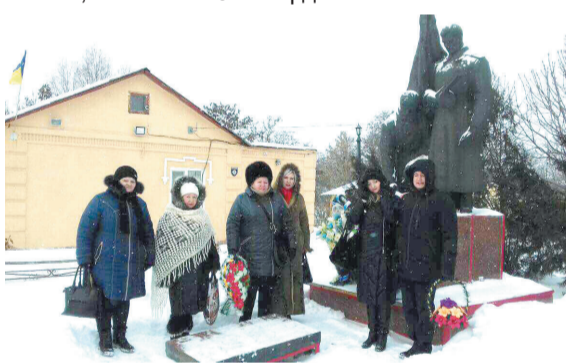
Дорогою ціною

75 років тому наш край визволено від нацистських загарбників. До 17 січня 1944-го червоноармійці вигнали ворога з більшості сіл теперішнього Кропивницького району, в тому числі з тих, які нині входять до Катеринівської ОТГ.

Офіційна версія

Зокрема, Катеринівку визволено у ході операції, яку заведено називати Кіровоградською наступальною. Вважається, що вона – складова частина стратегічної наступальної операції з визволення Правобережної України, спланованої Ставкою Верховного головнокомандувача. Кіровоградську наступальну операцію здійснили 5 – 16 січня 1944 року війська 2-го Українського фронту під командуванням генерала І. Конєва.

Задум був такий: силами 53-ї армії, 5-ї гвардійської армії, 5-го гвардійського і 7-го механізованого корпусів обійти Кіровоград з півночі, а силами 5-ї гвардійської

танкової армії та 7-ї гвардійської армії з південного заходу, знищити кіровоградське угруповання противника, потім наступати на Первомайськ та вийти на рубіж річки Південний Буг. Регулярним військам мали сприяти партизанські загони та підпільно-диверсійна група, які діяли у ворожому тилу. 5

січня війська фронту за авіаційної підтримки 5-ї повітряної армії перейшли у наступ.

До ранку 7 січня рухомі частини фронту обійшли Кіровоград з півночі та півдня, перерізували основні шляхи відступу. П'ять німецьких дивізій опинилися в оточенні, проте їм вдалося організувати відхід. 8 січня радянські війська увійшли в Кіровоград. Далі вони просунулися в уманському напрямку на 40 кілометрів, але 16 січня їх зупинили сильні контратаки противника, який перекинув сюди три танкові дивізії. Рубіж, на якому противник зупинив війська 2-го Українського фронту, проля-

гав через Грузьке. Завдання першого етапу операції з визволення Правобережної України повною мірою виконане не було, за цих умов Ставка Верховного головнокомандувача уточнила завдання 1-го та 2-го фронтів, наказавши їм знищити звенигородсько-миронівське угруповання противника зустрічними ударами на місто Шполу (Черкаської області). Це стало початком підготовки до Корсунь-Шевченківської операції. Так, зокрема, описує ті події історик В. М. Грицюк.

Що писав про це Василь Биков

Проте кіровоградський історик Василь Даценко стверджує, що Кіровоградська наступальна операція була частиною Новоукраїнської наступальної.

Закінчення на стор. 2

Многая літа!

Швидко плине час. Ніби вчора у Катеринівку прибув молодий симпатичний чоловік, призначений керівником Кіровоградського рудоуправління, – Володимир Валентинович Кухта. Зустріли ми його насторожено.

А довірене йому підприємство було в плачевному стані. Та незабаром ми зрозуміли, що Володимир Валентинович – професіонал гірничої справи, принциповий керівник, людина кмітлива і відповідальна. Це вселяло надію на те, що підприємство оживе, а разом з ним – і Катеринівка.

Тим часом, у 1990-і роки, країна скотилася в прірву економічної кризи. Дійшло до того, що виникли проблеми з виплатою пенсій, затримки були по півроку. У скрутному становищі опинилося й Кіровоградське рудоуправління. Не маючи суттєвих доходів від збуту корисних копалин, підприємство не могло вчасно

виплачувати зарплати. І за таких непростих обставин Володимир Валентинович Кухта підтримує місцевих пенсіонерів, які вже ледь не голодували. За його розпорядженням рудоуправління забезпечувало пенсіонерів хлібом власної випічки (для цього підприємство обзавелося відповідним обладнанням), ліками. Люди від такої турботи піднесли духом.

Минули ще роки – і Кіровоградське рудоуправління, подолавши кризу, вийшло у флагмани серед українських підприємств своєї галузі. У цьому – велика заслуга Володимира Кухти. А він продовжив дбати і про Катеринівку, і про її жителів. Силами рудоуправління людям проведено газ, воду, багато робить воно для благоустрою села. А якщо в кого трапляється біда – ідуть по допомогу до Володимира Валентиновича, і він завжди відгукується.

Дуже багато робить він для

нас, пенсіонерів. Вклоняємося йому за те, що живе для людей.

Поздоровляємо Володимира Кухту з днем народження і просимо Бога, щоб дав йому здоров'я на довгі роки. Ви потрібні нам, Володимире Валентиновичу!

Пенсіонери Катеринівки P.S. До цих привітань приєднуються працівники ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» та журналісти «Нашої громади».

Місце

Генерал з Катеринівки

Племінника-зłodія покривати не став

Це було 1962 року. У так званому райцентрі в Кіровограді уночі обікрали універмаг. Працівники закладу, прийшовши вранці на роботу, виявили пошкодженими вхідні двері і викликали міліцію.

Невдовзі до універмагу прибула слідчо-оперативна група у складі працівників Кіровоградського райвідділу міліції слідчого Банникова та оперуповноваженого відділення карного розшуку М'яскова. Вони оглянули магазин, з допомогою персоналу з'ясували, скільки вкрадено добра (виявилось, що зникло багато фотоапаратів та годинників, а також гроші). Як водиться, порушили карну справу. Розслідувалася вона, як мокре горить. Тривалий час у справі не було навіть підозрюваних. А 1965 року міліція отримала повідомлення про те, що знайшовся один з годинників, вкрадених з універмагу на Балашівці.

Це сталося завдяки такій обставині. У ті роки адміністрації магазинів, де продавалися нумеровані товари, в тому числі годинники, вели їх списки. Завідувачка універмагу в райцентрі теж переписала номери годинників та фотоапаратів, які малися в закладі, в зошит. Коли сталася крадіжка, вона передала список працівникам міліції. Правоохоронці ж поширили його копії по майстернях з ремонту годинників і фотоапаратів, узявши обіцянку від майстрів, що ті повідомлять міліцію, якщо в полі уваги опиниться предмет з переліку. І от якось Мойсей Семенович, годинникар з майстерні на вулиці Варшавській (мікрорайон Новомиколаївка), зателефонував у міліцію, щоб повідомити: у нього на роботі лежить годинник, який значиться у списку крадених, а приніс його на ремонт якийсь юнак. Невдовзі правоохоронці затримали того юнака. Він пояснив, що годинника йому подарував дядько – капітан міліції Банников. На той час Банников уже очолював підрозділ карного розшуку обласного управління міліції (тоді воно називалося управлінням охорони громадського порядку області – УОГП області). А Банникова в міліції знали як племінника тодішнього начальника обласного УОГП Сергія Шевченка (на знімку зліва). Шевченко, коли йому доповіли, що Банников – імовірний злочинець, викликав його до себе і в присутності ще двох співробітників зірвав

з нього погони. Згодом Банникова засудили. Були підозри, що він обікрав універмаг спільно з опером М'ясковим, але вони не підтвердились.

Цей випадок описано в книжці Василя Стояновського «Романтика карного розшуку», яка вийшла кілька років тому в Кропивницькому (під редакцією місцевого журналіста Володимира Поліщука). Василь Стояновський 1965 р. працював старшим оперуповноваженим відділу карного розшуку обласного управління міліції, був причетний і до викриття Банникова. З розповіді Стояновського про цей випадок випливає, що тодішній керівник міліції Кіровоградщини був чесним, принциповим чоловіком. Так що, жителі Катеринівки,

кого облвиконкому. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, заслужений співробітник МВС СРСР. Помер Сергій Шевченко 1993 р.

Криміналістика по-кіровоградськи і Юліан Семенов

З книжки Георгія Харичкіна «Сторінки історії міліції Кіровоградської області» дізнаємося, що за вісім років керівництва міліцією Кіровоградщини Сергій Шевченко багато зробив для поліпшення умов роботи і побуту міліціонерів, зокрема, при ньому побудовано кілька приміщень райвідділів, житлові будинки для співробітників. У книжці Харичкіна стверджується,

звідки родом Шевченко, мають пишати ним.

Ось яку інформацію вдалося зібрати про Сергія Шевченка. Народився він 1919 р. Працювати почав 1935 р. на заводі «Червона Зірка». Учасник Другої світової війни, воював у військово-повітряних силах. З 1949 р. працював на керівних посадах в управлінні охорони громадського порядку Кіровоградської області (згодом це управління перейменували на управління внутрішніх справ Кіровоградського облвиконкому). 1965 р. Сергія Шевченка призначили начальником УОГП Кіровоградської області, він перебував на цій посаді 8 років. Він – перший начальник міліції області, якому присвоїли звання генерал-майора міліції. У 1973 – 1976 роках Шевченко – начальник УВС Запорізь-

кого облвиконкому. Шевченко знав в обличчя майже всіх міліціонерів області, цінував добрих співробітників, а вони шанували його. Зазначається, що Шевченко дуже ревно ставився до зміцнення служби карного розшуку, особисто виїздив на місце скоєння тяжких злочинів.

Серед резонансних справ, якими займалася служба карного розшуку в період, коли міліцією області керував Шевченко, Харичкін описав таку.

5 грудня 1966 року в лісі поблизу Знам'янки люди натрапили на труп. Міліція з'ясувала, що ту жінку вбито ударом в голову, що вона пролежала там з місяць. Ідентифікувати особу жертви злочину виявилось непросто, вона була не місцева. Оперативники вирішили скористатися такою обставиною: чобітки на тілі жертви – виготовле-

ні на Іркутській взуттєвій фабриці. На запит міліції адміністрація цієї фабрики повідомила: кілька років тому партія взуття цієї моделі відправлено у такі-то райони Сибіру, Казахстану і Далекого Сходу. Кіровоградські сищики звернулися до тамтешніх колег за допомогою у встановленні особи загиблої. У лютому 1967 року вони отримали повідомлення із Сахаліну про те, що прикмети жертви збігаються з прикметами місцевої жительки 26-літньої Ольги Карасьової, яка поїхала в Молдавію до родичів і не повернулася. Від Ольгиної матері міліція з'ясувала, що та по дорозі в Молдову познайомила з молодим чоловіком, який видавав себе за слідчого міліції з Первомайська Миколаївської області, пропонував їй залишитися в нього жити (дочка розповідала про це Карасьовій-старшій по телефону, коли гостювала в нового знайомого). Незабаром оперативники вийшли на слід 22-літнього залізничника Латанського, який заманив Ольгу Карасьову в Знам'янку і там з метою пограбування вбив її. Кіровоградський обласний суд засудив Латанського до страти. Колегія Верховного суду УРСР змінила цей вирок, призначивши вбивці 15-річне ув'язнення.

Георгій Харичкін зауважив, що про розслідування цієї справи розповідав журнал «Під прапором ленінізму», розглядався цей випадок і при навчанні студентів юридичних вузів. Крім того, Харичкін припустив, що факт ідентифікації жертви по чобітках використав Юліан Семенов при написанні сценарію фільму «Протистояння».

Що ж до Сергія Шевченка, у Катеринівці проживає його родичка, Віра Олексіївна Шевченко.

– Сергій Андрійович доводився двоюрідним братом моєї матері, – розповіла вона. – Ту обставину, що родич обіймає високу посаду в міліції, ми розуміли так: маємо поводитися гідно, аби не кинути тінь на його честь. Навіть обзавестися самогономним апаратом, щоб врядити вигнати горілки для власних потреб, ми дозволили собі не могли.

А от про чоловіка на прізвище Банников Віра Шевченко не чула. Каже, що це, мабуть, був родич не самого Сергія Андрійовича, а його дружини. Та як би там не було, Сергій Шевченко в тій ситуації повівся як порядна людина і справжній правоохоронець.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати

Монетизація субсидій: як це відбуватиметься

Наприкінці минулого року уряд ухвалив постанову про надання житлових субсидій населенню у грошовій формі. Правила призначення допомоги залишаються незмінними, змінюється лише алгоритм її виплати. Монетизація відбуватиметься у три етапи.

1. З 1 січня 2019 року участь у монетизації пільг і субсидій беруть сім'ї, які звернулися за допомогою вперше. Гроші надходять на їхні персональні облікові записи в «Ощадбанку». Банк розраховуватиметься за субсидіанта з надавачами комунальних послуг та одразу інформуватиме SMS-повідомленням громадян про те, скільки їм залишилося доплатити за комунальні послуги. Наприклад, домогосподарству виділено субсидію на газ, воду, електроенергію у загальному розмірі 1500 грн, а сума всіх комунальних платежів складає 2000 грн. 1500 грн субсидії «Ощадбанк» перерахує надавачам послуг та поінформує сім'ю субсидіанта про те, що йому залишилося доплатити за ком послуги 500 грн.

2. З 1 травня 2019 р. монетизація торкнеться тих, хто отримує субсидію чи пільгу вже багато років, зокрема користувачі допомогою в літній період.

3. З 1 жовтня 2019 року запроцює повномасштабна монетизація, коли кожен, хто є одержувачем житлової субсидії, отримуватиме за результатами опалювального сезону заощаджені кошти.

Усім отримувачам пільг і субсидій, крім тих, хто звернувся по субсидію вперше, потрібно у травні 2019 року подати заяву про монетизацію і декларацію про доходи в управління соціального захисту населення.

В «Ощадбанку» звертатися не потрібно. На кожного одержувача субсидій після опрацювання заяви про монетизацію буде автоматично відкрито персональний обліковий запис в банку, в якому відобразатимуться житлові субсидії у грошовій формі. Персональний обліковий запис матиме спеціальний режим використання – гроші першочергово перечислюватимуться на оплату послуг за спожитий газ, тепло, електроенергію й воду.

«Ощадбанк» щомісяця інформуватиме субсидіантів та пільговиків SMS-повідомленням про надходження коштів від держави, їх використання та залишок.

Після опалювального сезону, у червні, невикористані гроші перераховуватимуться на поточні рахунки одержувачів житлової субсидії. Рахунок кожному «Ощадбанку» теж відкриє автоматично, без додаткового звернення у банк.

Чому гроші не роздадуть одразу на руки? У Мінсоцполітики відповідають, що в Україні субсидію отримує майже половина сімей. Якщо одразу роздати такої кількості людей гроші на руки, є ризик гіперінфляції та кризи комунальних неплатежів. Тобто якщо 8 мільярдів гривень щомісяця замість оплати комуналки потраплятимуть на споживчий ринок – через два місяці житлово-комунальне господарство України спіткає колапс. Тому допомога надходитиме на персональний обліковий запис субсидіанта в «Ощадбанку», а все, що залишиться після оплати ком послуг протягом року, за результатами опалювального сезону ощадливі українці зможуть забрати з банку готівкою.

Дорогою ціною

Закінчення. Початок на стор. 1

«Командування наших військ планувало після форсування Дніпра «бравим кавалерійським ударом» відразу визволити Кіровоград, – розповів Василь Даценко. – Було розроблено план, про який мало згадується, – Новоукраїнську наступальну операцію: ударити в напрямку Новоукраїнки, вийти на Первомайську, перейти Південний Буг і відсікти угруповання німців. Це вже потім операцію назвали Кіровоградською наступальною, насправді вона була частиною загальної Новоукраїнської. Кіровоград був одним з опорних пунктів німців на шляху до Новоукраїнки. Наші планували обійти Кіровоград двома механізованими танковими корпусами і взяти противника в кільце. 16-а механізована бригада 7-го механізованого корпусу підійшла до обласного центру з боку Знам'янки, через села Обознівку, Катеринівку, Володимирівку. Задача мехбригади – вийти на залізничну гілку Кіровоград – Ново-

українка, перерізати позиції німців і замкнути кільце. Завдання виконане ціною величезних жертв. Про це мало кажуть. Взагалі, 5-а гвардійська танкова армія у тих боях втратила дуже багато бійців і техніки і виявилася не готовою наступати далі. Ротмістров, її командувач, потім казався. Василь Биков у повісті «Мертвим не боляче» правдиво розповів про результати того бравого наскоку – як наші взяли Кіровоград, як німці намагалися відбити місто, прориваючись з Грузького до Северинки. Все це відбувалося 10 – 11 січня, коли командири уже відрепортували: Кіровоград взято».

Забезпечуючи успіх Корсунь-Шевченківської операції

Як відомо, Корсунь-Шевченківська операція почалася 24 – 25 січня 1944 року ударами військ 2-го Українського фронту, 26 січня перейшов у наступ 1-й Український фронт, 28 січня вороже угруповання було оточене.

Успіх цієї операції великою мірою забезпечили радянські інженерні частини, які у січні 1944 року знаходилися неподалік Катеринівки. Така інформація є у книзі «Інженерні війська у боях за Радянську Батьківщину».

У книзі розповідається про те, що інженерні війська 2-го Українського фронту, очолювані генерал-майором О. Цирліним, провели великі і важливі роботи з виконання плану оперативного маскування, метою якого було імітувати присутність в місцевості поблизу Катеринівки величезної кількості танків та артилерії.

Після заволодіння Кіровоградом і розгрома німців поблизу Лелеківки (початок січня 1944 р.) радянська 5-а танкова армія розташувалася біля Грузького. Згодом ця армія разом з артилерією таємно, користуючись туманами, перекидається у напрямку Смілої, а на території, де знаходяться Грузьке, Овсяниківка, Обознівка, розпочалася імітація присутності великої кількості танків і артилерії. (У звіті генерал-майора Цирліна ця територія називається «лохніми районами».) Задля обману проти-

ника було виготовлено кілька десятків макетів танків і гармат, «опудал» бійців. При влучанні снарядів у макети танків ті мали загорятися як справжні. Крім того, зводилися псевдосклади, псевдоземлянки. А сапери вручну, використовуючи лопати, імітували на ґрунті сліди від гусениць танків і коліс артилерії. В Осиковому діяла радіостанція, яка імітувала радіостанцію штабу танкової армії. В Обознівці і Катеринівці теж працювали радіостанції – вони начебто належали танковим корпусам. Розмови по радіо велися такі, аби противник не сумнівався: тут зосереджено потужні військові сили. Ворог у це повірив, він щодня обстрілював цю територію. Лише з 21 по 28 січня по ній було випущено більше 700 снарядів. Крім того, німці зосередили тут кілька танкових і піхотних дивізій. Вони ще не знали, що радянські танки з Грузького перебралися до Кам'янки і Вербівки. Дізнався противник про це 26 січня, коли передові загони 1-го Українського та 2-го Українського з'єдналися, аби замкнути кільце оточення на Черкащині.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Надію Степанівну Камневу я розшукав у старій Катеринівці. Вона мешкає в хаті, яку будувала ще її мама, тому з «благ цивілізації» – тільки телевізор. У кімнатках чисто, підлога застелена знайомими мені з дитинства домотканими ряднинками – такі ткала ще моя баба Параска.

Гадав, розпитаю жінку, як їй жилося, як працювалося, та чим довше ми розмовляли, тим більше переконувався в давній істині: життя прожити – не поле перейти.

Батька не діждалися

– До четвертого класу у школі ходила тут, у Катеринівці, – почала свою розповідь жінка, – потім – в Обознівку. Й досі пам'ятаю, як звали тамтешнього директора – Мороз Денис Васильович. У восьмий пішла вже у Грузьківську школу, а тут – мама захворіла, і я змушена була кинути навчання.

Влаштувалася в ОКСі (відділ капітального будівництва рудника, зводив у Катеринівці житло, інші об'єкти соціально-культурного призначення. – Авт.). Було мені п'ятнадцять з половиною. Оскільки нічого не вміла, то мене направили підсобницею в бригаду, що мостила бруківку до Катеринівки. Носила каміння, пісок, щебінь. Камінь привозила на залізничну станцію вагонами, і нас, дівчат, посилали його розвантажувати. Траплялося, великий камінь заб'є люк, і ти що хоч роби. Я мала була, худа, намагалася підважити камінь ломом, а він ні з місця, я – в плач. Неподальк працювали хороші люди – теслярі Нікітін і Андреев, то вони мене й дівчат виручали. Потім ми те каміння вручну вантажили на машину, везли на дорогу, розвантажували. Ох і наробилася я тоді!.. Але мені навіть на думку не спадало скаржитися, бо так жили всі люди. Мої старші сестри, вже покійні, теж змушені були заробляти свій хліб ще дітьми, бо наш батько не повернувся з фронту.

До війни батько працював на руднику. Коли в сорок першому його мобілізували, мені було всього рік. Запам'яталося, як він розшукав нас наприкінці сорок третього року. Ми переховувалися в землянці, де раніше ставили вулики на зиму. Пригаду, він узяв мене на руки, а я кажу: «Тату, забери мене звідси, я змерзла». А він: «Туди неможна, – показує на двір, – там німці вікна побили молоточком». Більше я його не бачила. Як узнала пізніше від мами, батька за ту зустріч з нами ледь не розстріляли, бо його не відпускав командир і він пішов без його дозволу. Їхня частина воювала поблизу

Володимирівки, тож він не міг нас не побачити.

Пропав батько безвісти в сорок четвертому. Це вчитав у якійсь книжці Ваня Михайленко (працівник рудника. – Авт.). А ми після війни довго не вірили, що батька немає серед живих, все сподівалися, що повернеться. Якось мама запросила додому жінку, яка нібито вміла гадати на картах, то та жінка сказала, що батько живий, що він має двох дітей, що він знайде Марусю, мою старшу сестру. Мабуть, її

коли ми одружилися, то його й призвали. А бабуся мене виписала, хоч я вже була вагітна, і набрала собі квартирантів.

Довелося повертатися в село. В шістдесят п'ятому народився Саша. Його гляділа моя мама, бо після декретної відпустки я відразу пішла на роботу в ОКС. Працювала з тими ж дівчатами, що й раніше, – з Ніною Дубровською, Люсею Богатиршою, Нікітіною, іншими. Бригада наша була дуже дружна, не пригаду, щоб ворогували, свари-

життя вже, мабуть, не ладилось, бо після роботи не поспішав додому. Одного вечора, коли я на другій зміні заправляла машини й готувала звіт для бухгалтерії, він зайшов до моєї конторки, сів та й сидить. Запитую: «Чого додому не йдеш?». А він: «Та я трохи посиджу». Ну, думаю, сиди собі. А одна «добра» жінка зателефонувала його дружині. Та прибігла й накинута на мене, ніби я в неї чоловіка відбиваю. Ледь не біла. Тоді він став між

склад і каже: «Надю, мені треба переодягнутися». Я відповіла: «Гаразд, чекай, коли в мене закінчиться зміна». Додому до нас ішли берегом, щоб менше людей бачило. Мама моя запитала його, чи хоче він їсти. Сказав, що не відмовиться від вечері. Мама йому: «Їж, а потім забирай свої речі і йди собі». А він: «Я нікуди звідси не піду». Так я стала Камневою. До речі, розписатися – це була його ініціатива.

Якось так йому й сказала: «Де ти в молодості був?»

не хотілося нас засмучувати. Але нічого із сказаного нею не збулося, Маруся, не діждавшись вісточки від батька, померла, а через вісім днів пішла за нею й мама, якій було вже дев'яносто три роки.

Нагорода за працю

З дорожньої бригади мене направили різноробочою на будівництво житла в Катеринівці. Подавала мулярам розчин і цеглу. Робота подобалася, хоч, самі розумієте, якою важкою була, і коли виконроб Горінний запропонував перейти в штукатуру, я відмовлялася. До того ж я вже мріяла переїхати до міста, стримувало тільки те, що мені не видавали паспорта, а без нього тоді ніде не приймали на роботу. Довелося стати штукатурницею.

До міста перебралася тільки в шістдесят четвертому. Влаштувалася теж на будову, де познайомилася зі своїм першим чоловіком. За кілька місяців ми побралися, і стала я Мартишиною, а до того була Заболотною. Невдовзі Олексія, так звали було чоловіка, забрали в армію. Раніше не брали, бо він жив у бабці,

лися.

Мені було тридцять років, коли мене нагородили медаллю «За доблестний труд». Ще в мене є медаль ветерана праці, бо стаж мій – сорок років і один місяць. Але те, що я не цуралася тяжкої праці, не минуло для мого здоров'я безслідно, я почала хворіти й лікарі порадили перейти на легшу роботу. Так у сімдесят п'ятому почала працювати на складі рудника – видавала запчастини, матеріали різні, піднімала заправника. За рік народила другого сина, а через два роки ми із чоловіком розлучилися, бо він пиячив, давав волю рукам, бив мене і дітей, ми навіть змушені були з дому тікати.

Так я стала Камневою

Переходячи працювати на складі, я й подумати не могла, що там зустріню свою долю. А сталося це за не дуже гарних обставин. На бортовому КраЗі працював такий собі Камнев Володимир. Чоловік як чоловік, я не звертала на нього увагу, знала тільки, що в нього є жінка й двоє дорослих дітей від попереднього шлюбу. А в них з тією жінкою

нами й каже їй: «Ти чого до неї чіпляєшся? Я сам зайшов». Вона ні йому, ні мені не повірила, побігла до механіка Кравцова, щоб той дав «діджурку» відвезти їх додому. Через якийсь час Камнев повернувся з «діджуркою» назад. Славко, водій, загадково усміхаючись, повідомив по секрету, що на мене вдома сюрприз чекає.

Як не просила пояснити, про який сюрприз мова, він і словом не обмовився.

А про конфлікт уже дізналася моя сестра Маруся. Вона була така бойова, могла будь-кого на місце поставити. Прийшла, щоб супроводити мене додому. Ідемо, а Камнев – за нами. Маруся давай сварити його, а він іде і все. Тоді я йому кажу: «Що ти хочеш? Іди в гараж, коли проспишся, подумай». Він: «Ладно, я вернусь, тільки мої речі до хати занеси». Я: «Які речі?». Виявляється, коли вони з жінкою поїхали додому, та збрала його речі й наказала забиратися геть. Він нічого кращого не вигадав, як привезти їх до нас.

Я занесла його речі в літню кухню, а Камнев поїхав у від'їждження. Через тиждень повернувся, прийшов до мене на

Найкращі роки

Ми прожили разом шістнадцять років, і то були найкращі роки мого життя. Я жалкувала, що ми трохи запізно зустрілися. Якось так йому й сказала: «Де ти в молодості був?»

Він добре ставився до мене й до моїх синів. Ми не почули від нього жодного грубого слова, діти його любили, папулею називали. Більшого щастя я й бажати не могла, але сталася біда: під час від'їждження він потрапив у ДТП. Винний був інший водій, а мій Володя так близько взяв усе до серця, що аж захворів. Інсульт за інсультом добила його...

Отаке моє життя було. Складне. Я так напрацювалася, що й не передати. Але зізнаюсь: ліпше працювати, ніж сидіти вдома. Якби здоров'я мені дозволяло, я б і досі ходила на роботу, бо я люблю колектив, я люблю людей, я не можу сидіти одна. Для мене колектив – це радість.

Діти мене не обижують, слава Богу, я радію, що вони такими виросли. Старший живе в Кременчуці, менший – у Кропивницькому. Обоє працюють, але знаходять час мене провідувати. Щоб я не сумувала, менший подарував мені телевізора. Кухта (генеральний директор ПАТ «Кіровоградське рудоуправління». – Авт.) теж мене не забуває. На нашій вулиці йому всі вдячні – за освітлення, за те, що вчасно дорогу взимку розчищають.

Я хоч і тяжко працювала, пенсію маю маленьку. Гадала, додадуть щось за медаль, а мені сказали, що медаллю нагородила країна, якої вже немає. Тобто нічого не додали. На гроші від земельного паю, який мені від мами дістався, купую на зиму дрова, ось так і живу...

Записав Валерій М'ЯТОВИЧ

Які медичні послуги можна отримати безоплатно у 2019 році

З 1 липня 2019 року за направленням сімейного лікаря, терапевта чи педіатра пацієнт безоплатно зможе отримати понад 50 діагностичних та лікувальних послуг. За них заплатить Національна служба здоров'я України медзакладам, які підпишуть договори, повідомила в.о. міністра охорони здоров'я Уляна Супрун. «Безоплатно – означає включно з усіма необхідними супутніми матеріалами. Рукавичок, шприців, вати чи плівки для рентгена приносити з собою не потрібно. НСЗУ покриває вартість послуг у програмі», – підкреслила вона.

У який заклад звернутися – обирає пацієнт. «Безкоштовну діагностику» зможуть надавати як комунальні, так і приватні діагностичні центри. Але вони обов'язково мають укласти договір з Національною службою здоров'я. Кошти на це передбачені в держбюджеті.

Передбачається, що в програму «Безкоштовна діагностика» увійдуть:

➢ 12 нових аналізів – додатково до 8 базових, які вже оплачує Національна служба здоров'я сімейному лікарю, терапевту, педіатру;

➢ мамографія і 5 видів рентгену: грудна клітка, суглоби, хребет, кістки і приносні пазухи;

➢ ехокардіографія, моніторинг ЕКГ і 2 види тесту для визначення патологій серцево-судинної системи;

➢ 6 видів УЗД: шлунково-кишковий тракт, нирки, сечовий міхур, артерії ніг, щитоподібна і молочні залози;

➢ 4 види біопсії під контролем УЗД: щитоподібної залози, лімфатичних вузлів, молочних та передміхурової залози;

➢ видалення новоутворень: м'яких тканин і шкіри, у носі, гортані, вухах;

Також «Безкоштовна діагностика» включатиме ендоскопічні дослідження і операції одного дня: стравоходу, шлунка, дванадцятипалої і товстої кишки, сечового міхура, трахеї і бронхів.

Щоб долучитися до програми, місцева влада має реорганізувати медзаклади в комунальні некомерційні підприємства, оснастити кабінети сімейних лікарів, терапевтів, педіатрів і спеціалістів комп'ютерами, укласти договір з НСЗУ. Подавати заяви – з квітня.

Не забувайте про батьків!

Мабуть, у багатьох є знайомі, які в дитинстві були оточені родинною любов'ю і турботою, а ставши дорослими, забули про батьків. А колись же вони радували мам і тат гарними оцінками, зразковою поведінкою в школі!

Я теж знаю таких людей. Чому ж син не зателефонує матері хоча б раз на місяць, не питає, як її здоров'я? А матері тільки того й треба,

що почути його голос. Вона ночами перебирає у пам'яті події минулого, намагаючись згадати: можливо, чогось недодала синові, коли він малим був, можливо, скривдила його чимось?

Педагог у минулому, я теж намагаюся зрозуміти, чому так трапляється з дітьми, які виросли у любові. Особливо прикро стає, коли бачу цих людей із затуманеними від пияцтва очима.

Можливо, й ми, вчителі, винні в цьому? Думаю над цим і не знаходжу відповіді.

Т. ГРОМОВА,
с. Катеринівка

Олександр Гавриленко, Гончар з Кропивницького, – любитель пофілософствувати. Особливо коли мова заходить про улюблену справу.

– Треба лише довести глину до стану, щоб випромінювала світло, – так Олександр каже про гончарський процес. – Головний інструмент в цій справі – руки. Рухи наших рук – це продовження наших думок. Я й дітям про це повсякчас кажу.

Гавриленко має на увазі учнів 35-ї школи Кропивницького, які у гуртку під його керівництвом опановують гончарські премудрощі. У шкільній майстерні я й розпитав його про історію пристрасті до прадавнього мистецтва.

– Коли захопився гончарством? – перепитав Олександр. – Років із шість тому, коли тему дипломної вибирав. Я в місцевому педуніверситеті навчався, на мистецькому факультеті. Так от, при виборі дипломної викладачка Лариса Олександрівна Кулініч порадила: «Займися глиною». Я послухався її і зрозумів, що глина – це моє. Глина – дуже цікавий матеріал для творчості. Цікавіший, ніж дерево, ніж папір.

Як розповів Олександр далі, тоді ж Лариса Кулініч познайомила його зі знаменитим у Кропивницькому і за його межами сімейством Фірсових – родиною митців-керамистів.

– Микола Іванович (старший з Фірсових – В.К.) одразу після знайомства дав мені шматок глини, щоб я показав, на що здатен, – пригадав Олександр. І продовжив по-філософськи:

– Коли твориш, хочеться спробувати нового. А воно, нове, – поряд. У мене так сталося з глиною.

ЙОГО СТИХІЯ – ГЛИНА

Я ж сільський, і глина для мене – субстанція рідна. Я й дітям іноді кажу: «Дарма вважає, що прекрасне – десь далеко. Щоб знайти його, треба лише озирнутися до-вкола».

Що ж стосується згаданої вище дипломної роботи, то було, як повідомив Гавриленко, керамічне панно «Дерево роду».

– У символічній формі я зобразив сім'ю, яка мене всиновила, – уточнив Олександр.

Далі я попросив співбесідника пригадати, яким було його дитинство.

– Усе, що було, пішло мені тільки на благо, – розповів той. – До семи років виховувався в інтернаті. Потім мене всиновили. Гарні люди, моральні. У селі – більшість

таких. Бо живуть в ладу з природою. А знаєте, чому Надія і Віктор Гавриленки вибрали мене з-поміж багатьох інтернатівських дітей? Тому що, коли Надія Петрівна уперше зайшла на подвір'я інтернату, я кинувся до неї. Це сталося

не просто так. Ми були вже знайомі ментально...

Як зізнався Олександр далі, то були чудові роки – коли він, усиновлений добрими людьми, жив з ними у селі Куйбишевому (тепер Благодатному) Бобринецького району на Кіровоградщині. Батько

не просто так. Ми були вже знайомі ментально...

Як зізнався Олександр далі, то були чудові роки – коли він, усиновлений добрими людьми, жив з ними у селі Куйбишевому (тепер Благодатному) Бобринецького району на Кіровоградщині. Батько

(якого вже немає на цьому світі) привив йому смак до чоловічої роботи – теслювати, обходитися з технікою.

Оглядаючи роботи Гавриленка, розташовані на стелажах у його майстерні, я не тільки відзначив про себе високий рівень техніки майстра, а й запідозрив, що в багатьох, навіть дрібних, деталях його творів криються символи. Ніби прочитавши мої думки, Олександр пояснив, який сакральний зміст несуть такі-то рисочки в обрамленні трикутника на кухлі, що означає лелека на дзвонику і т.д.

А от свого головного твору Олександр Гавриленко показувати не став.

– Такого немає, – пояснив. – Я ще вчуся мистецтву кераміки.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Тойцепо на свята

Щедрий вечір

У ніч із 13 на 14 січня настає Старий Новий рік, який збігається з православним святом – Днем святого Василя і Маланки. За традицією, ввечері 13 січня вся сім'я збирається на святкову вечерю, яку називають Щедрий вечір. Святковий стіл неодмінно має бути багатим, адже піст уже позаду. Найпопулярніші українські страви на Щедрий вечір – печеня, смажене м'ясо, ковбаси, млинці з різними начинками, «багата» кутя, вареники з сиром і обов'язково пироги.

Багата кутя

200 г пшениці, 120 г маку, 1 ст. л. цукру, 5 г солі, 3 ст. л. меду, по 100 г родзинок, волосських горіхів, сушеної вишні або кураги. Пшеницю промити, залити 2 скл. води і варити 30–40 хв., помішуючи. Посолити через 20 хв. після закипання. Мак промити, залити 1,5 скл. води і варити 30 хв. Злити надлишок води. Змішати мак з цукром і розтерти блендером або в м'ясорубці до появи білого «молочка». Родзинки і сушені вишні без кісточок залити окропом на 7 хв. Подрібнити волоські горіхи і підсмажити на сковорідці до золотавого кольору. Курагу порізати кубиками. Змішати усі інгредієнти. Медову заливку готувати перед подаванням куті: розвести мед у мисці з теплою водою (не вище 40 градусів) з розрахунку 60 мл води на 1 ст. л. меду.

Лизень у торбі

Фарш: відварений яловичий язик, обсмажені гриби і цибуля, сметана, біле вино, зубчик часнику, сіль, цукор, чорний мелений перець. **Млинці:** 250 г борошна, 500 г молока, 3 яйця, 1/4 ч. л. солі, 1/2 ст. л. цукру, 2 ст. л. розтопленого вершкового масла. Зелена цибуля для прикрашання.

Пропустити через м'ясорубку язик, гриби і цибулю. Заправити сметаною, подрібненим часником, сіллю, цукром, перцем і протушувати суміш 5 хв., додавши в кінці білого вина. Із вказаних інгредієнтів приготувати млинці. Викласти готовий фарш на середину кожного млинця, надати йому форму мішечка, перев'язати зеленою цибулею і запікати в духовці 15 хв. при 150°C.

Вареники з сюрпризом

За тим, з якою начинкою трапляється вареник за святковим столом, можна дізнатися, чого чекає від майбутнього року. Отже, готуємо вареники за перевіреною надійним рецептом. У начинку додаємо невеличкі сюрпризи (загорнути у фольгу), за якими потім визначаємо, що кого чекає в новому році. Зазвичай загадують лише хороше, а для ворожіння використовують абсолютно різні речі.

Традиційні сюрпризи-символи: арахіс – любовні пригоди; горох – домашній спокій, волоський горіх – міцне здоров'я; гречка – хороші новини; монетка – багатий рік; курага – радість; гудзик – обнова; квасоля – поповнення у родині; горошина перцю – життя з перчинкою; сирник – будеш лінуватися весь рік і т. д.

Щоб гроші водилися

✓ Підмитати підлогу потрібно від порога, а не до порога, щоб добро з хати не вимести.

✓ Увечері не слід підмитати, щоб не вимести з дому щастя.

✓ Сміття ввечері не викидають, інакше бути пограбованому.

✓ Відразу після від'їзду гостей не можна підмитати в хаті, щоб з ними в дорозі не сталося нещастя.

✓ У будинку свистіти – накликати бідність.

✓ Залишити на ніч порожню пляшку на столі – до матеріальних втрат.

✓ Небажано стояти на порозі, щоб не застрягло благополуччя, яке йде в будинок.

✓ Борг віддають вранці, а не ввечері – щоб гроші водилися. З цієї ж метою обрізають нігті у вівторок або п'ятницю.

✓ Гроші на стіл не кладуть, бо це – до збитків.

✓ Знайдені вранці натщесерце гроші не піднімайте.

✓ Щедро давайте чайові за добре зроблену роботу – до вас повернуться грошей утричі більше.

Спонсори новорічного настрою

До редакції «Нашої громади» звернулася група жителів Олексіївки з проханням висловити вдячність керівниці тамтешнього БК Надії Негоді, її співробітникам Володимирі Онойченку й Олені Скубі та всім аматорам за чудовий концерт з нагоди Нового року. Також олексіївці зазначили, що захід не вдався б таким яскравим, якби не грошова підтримка з боку ПРАТ «Олексіївське», яке очолюють Віктор та Анатолій Яцканічі.

Зателефонували нам і жителі Лісного, щоб подякувати директору ПП «Лісне» Володимирі Островому за матеріальну допомогу в організації святкування.

А завідувачка Володимирівського БК депутат Катеринівської сільської ради Світлана Ніколаєнко повідомила, що допомогли в проведенні новорічних заходів Андрій Краснюк, Олег і Віктор Передриєнки, Вадим Нівалов, Михайло Аров, Ігор Комар, Наталія Герасимович, Ольга Завадська, Валентина Жукова.

роботу шлунково-кишкового тракту. По-третє, до складу мармеладу входить агар, отримують його з водоростей, а це натуральний компонент. Він очищує організм від токсинів і нормалізує роботу печінки. А желатин позитивно впливає на стан волосся і шкіри. І нарешті, мармелад знімає стрес і допомагає боротися з депресією.

▶ Але майте на увазі, що мармелад дозволений дітям старше 2-х років, причому в мінімальній кількості.

▶ Печінка – «нічний» орган. Вона працює з 1 до 3 години ранку. А ось товстий кишечник краще працює з 5 до 7 ранку. До речі, якщо страждає закрепами, краще встати рано – випорожнитися на світанку набагато простіше, ніж, наприклад, опівдні, коли кишечник припинив бути активним.

▶ Снідати найкраще в проміжку між 7 і 9 годинами ранку – в цей час шлунковий сік виділяється особливо інтенсивно. Чашка кави до-

помагає прокинутися, але збільшує кислотність шлункового соку, тому краще не пити каву натщесерце.

▶ Напади серцевої астми найчастіше бувають з 21 до 24 години, а формування тромбів – з 3 до 5 ранку.

▶ Препарати нітрогліцерину ефективніше діють вранці, так само як і сечогінні засоби. До речі, їх не варто приймати після 17.00 без крайньої потреби – ввечері сечогінне виводить з організму кальцій активніше, ніж уранці.

▶ При застарілому бронхіті допоможе медова морква. Наріжте моркву крупними шматочками, покладіть у банку і залийте медом – нехай настоюється якомога довше, хоч і місяць. Вживайте таку моркву при бронхіті та запаленні легень.

▶ Від застарілого бронхіту

Ваше здоров'я

При дискінезії жовчовивідних шляхів

▶ Щоб жовч не застоювалася, не робіть великих перерв між прийомами їжі, їжте маленькими порціями, але часто, 5 – 6 разів на день.

▶ Зменшіть вживання жирної їжі, особливо з тваринними жирами і термічно обробленими рослинними оліями.

▶ Виключіть з раціону усі м'ясні напівфабрикати і ковбаси – в них багато жиру і шкідливих добавок.

▶ Щоб жовчні протоки працювали добре, слід вживати багато клітковини. Підійдуть будь-які сири або відварені овочі, фрукти. Особливо корисні яблука, морква, гарбуз.

▶ Хліб – тільки цілнозерновий. Якщо хочеться солодкої випічки, готуйте її з вівсяного або гречаного борошна.

▶ Корисні будь-які крупни, але будьте обережні з рисом і манкою. Каші варіть на воді, додаючи сухофрукти і горіхи, – такий сніданок

запускає роботу усього травлення.

▶ До загострення можуть призвести гострі спеції. Замініть їх пряними травами – розмарином, чебрецем, петрушкою, кропом, поршком з кореня аїру.

▶ Пити можна все, крім газованих напоїв, міцних чаю і кави. Алкоголь – найперший ворог.

Мармелад – найкорисніша цукерка

З усіх цукерок – найкорисніший мармелад. Його можна давати навіть маленьким дітям. Чим же він кращий?

По-перше, це низькокалорійні солодощі. В ньому немає жирів, тому таку цукерку можна вважати дієтичною, якщо вживати в розумній кількості. По-друге, у мармеладі міститься пектин. Він очищує організм від шлаків і виводить токсини. Пектин знижує рівень холестерину в крові і нормалізує

